

tes que s'han d'oposar amb la millora de l'ensenyament de les ciències naturals però sense limitar la llibertat de cultes».

Antonio Lazcano dirigeix un grup d'investigació sobre origen i evolució primitiva de la vida en la UNAM. És autor de nombrosos articles d'investigació, així com també d'una extensa obra de divulgació científica que inclou col·laboracions en mitjans de comunicació i llibres, com *El origen de la vida* del qual s'ha venut fins ara més de 600.000 exemplars. Ha estat professor invitat de diverses universitats, entre les quals hi ha la de València, on ajudà a instaurar els estudis avançats sobre l'origen de la vida. És assessor de diferents institucions científiques i tecnològiques, com la NASA i el CNRS, i ha rebut distincions com el premi UNAM de Investigación en Ciencias 2007 i la medalla Francesco Redi de la Societat Italiana d'Astrobiologia. Entre 2002 i 2008 ha estat president de la International Society for the Study of the Origin of Life (ISSOL-The International Astrobiology Society).

Bicentenari a la Universitat

La intervenció de Lazcano també va servir com a punt de partida per a la posada en marxa de les activitats de l'Any Darwin organitzades per la Càtedra de Divulgació de la Ciència. Així, el vicerector d'Investigació i Política Científica, Antonio Morcillo, va recordar en la presentació de la programació, que s'allargarà fins a 2010 i s'estendrà per tot el territori valencià, que «la celebració de l'Any Darwin no és anecdòtica per a aquesta entitat acadèmica». De fet, la Universitat de València va ser l'única a l'Estat espanyol que en 1909 va commemorar el naixement del naturalista britànic. Va

El professor Lazcano representa la defensa l'evolucionisme i el laïcisme en l'època actual.

ser un grup d'alumnes de la Facultat de Medicina, liderats pel catedràtic d'anatomia i deixeble d'Ernst Haeckel, Peregrín Casanova i Ciurana, els qui organitzaren la celebració del centenari de Charles Darwin, una commemoració singular en el panorama acadèmic de l'Europa de llavors. Es va realitzar un acte acadèmic al Paranif, sota la presidència de Miguel de Unamuno (llavors rector de la de Salamanca). I precisament el Paranif acollirà, de nou, l'acte oficial del segon centenari del naixement de Darwin.

La Càtedra de Divulgació de la Ciència de la Universitat de València ha organitzat un conjunt d'activitats (conferències, exposicions, publica-

cions, etc) que es poden consultar en la seua web: www.uv.es/cdciencia.

Per a presentar aquesta interessant i àmplia programació, Morcillo va estar acompanyat de Vicent Roca, degà de la Facultat de Biològiques; Andrés Moya, director de l'Institut Cavanilles de Biodiversitat i Biologia Evolutiva; Víctor Navarro, historiador de la ciència i comissari de l'exposició històrica *Darwin i el seu temps*; Juli Peretó, investigador i representant de l'IEC, entitat col·laboradora de la Universitat de València Estudi General; Ximo Baixeras, zoòleg i responsable de l'exposició itinerant; i Òscar Barberà, director de l'escola de Magisteri i responsable de la part didàctica dels estudis d'evolució.

AGENDA

PROGRAMACIÓ ACTIVITATS

► **PRESENTACIÓ** El vicerector d'Investigació i Política Científica, Esteban Morcillo, ha recordat que la celebració de l'Any Darwin no és anecdòtica per a aquesta entitat acadèmica. De fet, la Universitat de València va ser l'única a l'Estat espanyol que en 1909 va commemorar el naixement del naturalista britànic.

ACTIVITATS DARWIN

► **ESTRUCTURA** L'estructura de la programació de l'Any Darwin de la Universitat de València Estudi General estarà configurada per activitats de sensibilització, programa de publicacions, línia d'exposicions, programa *Senyor Darwin, quina gran idea!*, pro-

jectes de l'IEC en col·laboració amb la UV, i entre altres activitats.

DOCUMENTAL DARWIN

► **TALLER D'AUDIOVISUALS** de la Universitat de València, amb l'assessorament de la Càtedra de Divulgació de la Ciència, prepara un documental, de gran format, sobre la figura i l'obra de Charles Darwin. El treball està dirigit per Harmonia Carmona. El públic escolar podrà gaudir d'una exposició.

PROGRAMA DE PUBLICACIONS

► **DIVERSOS** llibres nous apareixeran durant l'any 2009. L'any passat vam publicar *La lluita per la vida*, per celebrar el 150 aniversari de la comunicació conjunta Darwin-Wallace davant la Societat Linneana de Lon-

dres. Pròximament es publicaran diversos títols dels professors Andrés Moya, Juli Peretó i Juan Vicente Martínez Luciano.

DARWIN TRADUÏT A INTERNET

► **DIGITALITZACIÓ** a fi de fer més accessible l'obra del creador de la teoria de les espècies. D'aquest programa de digitalització, se'n cuidarà Victòria García Esteve, directora del Servei d'Informació Bibliogràfica de la Universitat de València. Els exemplars d'obres de Darwin, traduïdes a la darrera del segle XIX i la primera del XX, seran digitalitzats i es posaran a la disposició del projecte d'obra completa de Darwin en línia de la Universitat de Cambridge. <http://darwin-online.org.uk>.

NANÒMETRE

Abusar de Darwin

Les idees de Darwin han estat objecte d'abusos fabulosos. Des del principi, *darwinisme social* fou una etiqueta amb connotacions pejoratives. En les dècades posteriors a la mort del naturalista anglès hom era darwinista (o antidarwinista) en la mesura que la seua obra servia per a justificar una determinada posició política, ideològica o religiosa. A la primera del segle XX era molt *progre* declarar-se antidarwinista perquè la invocació a l'obra de Darwin, sense llegir-la o estudiar-la a fons, podia servir per a justificar l'esclavatge, el racisme, l'etnocidi o el capitalisme més salvatge. I, tanmateix, està ben documentat el compromís personal de Darwin en contra de totes aquestes aberracions, i en els seus llibres, en especial el referit a l'evolució humana, *L'origen de l'home* (1871), es poden trobar els arguments. Als cristians se'ls indigesta l'obra de Darwin per dues raons fonamentals: l'explicació de l'aparent disseny dels éssers vivents sense necessitat de recórrer als dissenys d'un *Dissenyador* i l'explicació de l'origen natural dels éssers humans, sense cap intervenció divina. En el primer cas, la teoria de la selecció natural —amb totes les actualitzacions i addicions imaginables pels espectaculars avenços científics del darrer segle i mig— té una capacitat explicativa i predictora formidable. No sols expliquem, a la manera de Darwin, l'origen i evolució de coses tan capricioses com les orquídiades, sinó que raonem evolutivament sobre la biodiversitat en el seu conjunt o sobre les intimitats d'una complexitat bioquímica aclaparadora. La diversitat i la complexitat de la vida ens poden deixar perplexos, però des de Darwin sabem que la selecció natural és, en gran manera, la seua causa explicativa. Si en el passat aquesta perplexitat originà mitologies, avui dia continua alimentant les supersticions i les explicacions màgiques pròpies del creacionisme. L'anomenada teoria del disseny intel·ligent no és una teoria científica ni és intel·ligent, però sí que és de disseny: pur màrqueting creacionista i neoconservador, disfressat de terminologia científica però amb una pretenciositat teològica estantissa i anacrònica per molt que es vulga disfressar.

Juli Peretó i Magraner

Juli.Pereto@uv.es